

znaniš županstvu. Če drugi ljudje ne vedo, da je tvoj hlev okužen, se kuge ne morejo varovati. Sploh bi se kuga nikdar ne mogla tako hitro razširjati, če bi ljudje imeli kaj vesti in če bi vsak slučaj kuge o pravem času naznanili.“

Anton je obljubil, da stvar naznani. Bil je pošten mož in dovzeten za pošteno besedo. (Dalje sledi.)

Novice.

— **Osebne vesti.** Župnik v Slavini č. g. Janez Savjovic je imenovan kanonikom stolnega kapitelja ljubljanskega.

— Č. g. dr. Josip Ivančič, bivši ravnatelj škofijske pisarne v Trstu, je imenovan profektom v Terezijanumu na Dunaju. — Nadzornik južne železnice v Ljubljani g. H. Stumpf, je premeščen v Trst. — Deželnosodni svetnik v Ljubljani g. Karol vitez Strahl je šel v pokoj in dobil tem povodom naslov višjesodnega svetnika. — Učitelj na Topli Rebri g. Matija Petsche, je imenovan zač. učiteljem na strokovni šoli v Kočevju. — Učitelj pri D. M. v Polju g. Teodor Čampa, je imenovan podučiteljem na državni deški ljudski šoli v Pulju. — Odvetnik v Kotorski Boki g. dr. R. Kvekić, srbski drž. in dež. poslanec, se je preselil v Trst. — Pravnik g. Ščitomir Dolenc iz Ljubljane, je imenovan poštним konceptnim praktikantom v Trstu. — Poštными asistenti so imenovani: gg. St. Braun za Št. Peter, I. Rak za Pulj in I. Velepich za Opatijo. — Premeščena sta poštni kontrolor I. Jenko iz Trsta v Ljubljano in poštni asistent R. pl. Struppi iz Št. Petra v Trst. — Profesor na Kočevski nižji gimnaziji g. Alojzij Tavčar, je premeščen na realko v Ljubljani. — Fužinski oskrbnik v Idriji g. Fr. Gröger je imenovan višjim oskrbnikom, fužinski mojster g. Jos. Vitouš pa oskrbnikom.

— **Častno občanstvo.** Občina Lesce je izvolila poštne nadkomisarja v Trstu gospoda Frana Hummela častnim občanom.

— **Cesar v Celovcu.** Dne 16. t. m. prišel je cesar k vojaškim vajam v Celovec in bil sijajno sprejet. Nemci so se na vse mogoče načine trudili, da bi dali sprejemu nemško-nacijonalen značaj. Razobesili so zgolj frankfurtske zastave celo pred dvorec so obesili tako zastavo, a so jo moralizopet odstranili. To je bilo prvič, da se je s temi pangrmanskimi zastavami demonstrovalo o cesarjevi navzočnosti. Kaj takega cesar še ni doživel. Predstaviti cesarju Celovec kot izključno nemško mesto se pa vendar ni posrečilo. Prišlo je namreč v Celovec na tisoče slovenskih kmetov in ti so v kljub vsem grožnjam s krepkimi „Živio“ in „Slava“ klici posvedočili, da slovenstvo na Koroškem še živi, četudi se izvestni krogi na vso moč pehajo, da bi jih čim prej zadušili.

— **Nova učna knjiga.** Naučno ministrvo je potrdilo učno knjigo „Osnovni nauki fizike in kemije za meščanske šole v treh stopinjah, III. stopnja“, katero je spisal gimn. ravnatelj A. Senekovič. Cena knjigi 60 kr.

— **Slovenska šola v Ločniku.** Lahki so uprizorili veliko agitacijo proti slovenski šoli v Ločniku in res zvalili do 30 slovenskih otrok v ondotno laško šolo. Namen temu rovanju je očiten. Lahki bi radi poitalijančili vso okolico Gorice in žal, da jim gredo oblastva pri tem na roko kolikor je le mogoče. Ko pade Ločnik, pride na vrsto prijazna Podgora.

— **Pomnoženje orožništva.** Na Kobaridskem so začasno pomnožili število orožnikov. Govori se, da se je to zgodilo, ker so se ondot klatili razni Italijani in studirali topo-

grafične razmere brez dvoma, da v vojno-strategične namene.

— **Na smrt obsojena** je bila pri porotnem sodišču v Celovcu 24-letna Franica Obman iz Strassburga, ker je umorila svojega desetletnega otroka

— **Shod v Vitanju na Štajerskem,** ki se je obobilni udeležbi vršil dne 10. t. m., je izrekel poslancu Žižkarju zaupanje, prosil za podržavljenje celjske policije in protestoval proti postopanju politične ekspoziture v Konjicah glede slov, uradovanja, proti učiteljskem gibanju pod vodstvom učitelja Horvateka in proti davku na sladkor.

— **Umrli** je v Litiji dne 14. t. m. starosta kranjskih odvetnikov g. dr. Julij pl. Wurzbach v starosti 80 let.

— **Slovenec — misijonar.** Kaplan v Gorjah č. g. Janez Godec se je preselil v Briksen, da se ondi pripravi za misijonarja v Srednji Afriki.

— **Za podržavljenje celjske policije** se je oglašilo že mnogo slovenskih občin in dne 19. t. m. je tudi ljubljanski obč. svet protestoval proti znanim dogodbam v Celju.

— **Državne podpore.** Poljedelsko ministrstvo je dovolilo komisiji za pogozdovanje krasa za potrebua dela v prihodnjem letu 14.000 gld., kmetijski podružnici Zagorje-Izlake za napravo drevesnice 200 gld., kmetijski podružnici v Cerknici 150 gld.

— **Knezoškof ljubljanski presv. gospod dr. Jeglič** se mudi sedaj v Sarajevu.

— **Kočevci demonstrirajo.** Kočevski mestni zastop je sprejel resolucijo, s katero izreka obžalovanje zaradi rabe § 14. in sočutje celjskim telovajem. Glavarstvo je sistiralo ta sklep, ki obsega ozirom na slovenski značaj kranjske dežele nesramno provokacijo.

— **Hranilnico in posojilnico** so ustanovili v Semiču in sicer za občine Semič Črešnjevce, Kot in Vinji vrh.

— **Nov grb celskega mesta** so tri zvezde v pruskih barvah. Tako so določili celjski mestni očetje in država to trpi.

— **Hrvatsko dijaško podporno društvo** so ustanovili v Pazinu. Naj bi našlo požrtvovalnih prijateljev. V novo-hrvatsko gimnazijo se je vpisalo 109 dijakov, v laški konkurenčni zavod pa vzlic vsi agitaciji dež. odbora le 93 dijakov.

— **Novo šolsko poslopje** so zgradili v Kočevski Reki.

— **V deželno bolnico v Ljubljani** je bilo minoli mesec vsprejetih 583 bolnikov, odpuščenih je bilo 497, premeščenih 28, umrlo jih je pa 26. Koncem meseca je v bolnici ostalo 339 bolnikov.

— **Društvo Kneippovcev** se je ustanovilo v Ljubljani v namen, da preredi zdravilišče po Kneippovem uzoru.

— **Dr. Josip Ivanič,** bivši ravnatelj škofijskega konvikta v Trstu in ravnatelj škofijske pisarne, je odpotoval na Dunaj, kjer bode imenovan prefektom na tamošnjem plemskem zavodu „Theresianum“. Dr. Ivanič je uzoren in veleučeni duhovnik in njega bodo tržaški Slovenci dokaj pogrešali; blagi mož je ostavil Trst, ker se je tolikanj drezalo vanj in mu grenilo življenje in ni mogel prenašati tržaških surovosti. Čista duša pač ni bil ustvarjen za kužne razmere ob sinji Adriji.

— **Tržaška občina obsojena.** Prizivno sodišče je v zadevi vodnega inženjerja Ducattija razsodilo, da ima tržaška občina plačati Ducattiju za „izvršene“ vodovodne načrte svoto 25.817 gld in mu povrniti na „stroških“ 2.225 gld. 65 kr. Tako je zdaj gotovo, da moramo avstrijski davkoplačevalci polniti žepe italijanskim vodnim inženjerjem s tisočaki. Res je, da imajo ti Italijani neumno srečo v naši državi in temu vodnemu Ducattiju se menda ne bode kmalu posrečila kaka kupčija tako izborna, kakor se mu je s „tržaško vodo“. Od teh 22.000 gld. lahko komudno živi vse svoje življenje in mu ni treba več beliti si glave s kruhoborstvom. Kdor zna, pa zna!

— **Volitev v pridobninsko komisijo.** Včeraj in danes vršile so se volitve v pridobninsko komisijo. Pridobninski zavenci prvega razreda izvolili so tovarnarja Andr. Gassnerja iz Tržiča za člana komisije, pivovarnarja Ivana Koslerja pa njegovim namestnikom. V ostalih treh razredih bili so izvoljeni narodni kandidati, in sicer so izvolili pridobninski zavezanci drugega razreda zavarovalnega ravnatelja Josipa Prosenca in trgovca Viktorja Rohrmanna členoma komisije, odvetnika dr. M. Hudnika in trgovca Ivana Mejčarja pa namestnikoma. V tretjem razredu bila sta izvoljena členoma komisije trgovec in hišni posetnik Franc Schantel ter pek in bišni posestnik Avgust Jenko, namestnikoma pa knjigovez Ivan Bonač in učitelj podkovstva Edvard Schlegel. Pridobninski zavezanci četrtega razreda izvolili so danes sobnega slikarja Franca Barago in komnoseka Ignacija Čamernika členoma komisije, frizerja Engelberta Franchettija in gostilničarja Franca Zabukovca pa namestnikoma. Klerikalna stranka hotela je namesto Barage spraviti v komisijo knjigoveza Breskvarja, toda ta je dobil le 34 glasov.

— **Začetek šolskega leta.** Dne 18. t. m. so začele vse tukajšnje učilnice svoje novo šolsko leto. Število učencev in učenk je povsodi zelo poskočilo zlasti na srednjih šolah. Na višjo gimnazijo je bilo sprejetih 670, na nižjo 303, na realko 446 učencev. Zlasti prvi razredi so povsodi zelo mnogoštevilni, tako je bilo sprejetih v I slovenski oddelek višje gimnazije 84, v I. oba oddelka nižje gimnazije 128 in v I razred realke celo 135 učencev, tako da bodo letos na tem zavodu tri paralelke I razreda.

— **„Dijaška kuhinja v Kranju“** je ravnokar izdala poročilo o svojem delovanju v šolskem letu 1898/99. V tem letu je društvo imelo 3369 gl. 94½ kr. dohodkov in 2985 gl. 23 kr. izdatkov. Društveno premoženje je dosti veliko. Glavnica znaša 7437 gl. 7½ kr., razpoložnina pa 931 gl. 46½ kr. Prehranjevalo se je tekom šolskega leta 1898/99 101, na koncu leta še 69 dijakov. Od teh je bilo 19 odličnjakov; od ostalih 50 pa so razen dveh, ki imata ponavljalni izpit, vsi drugi dobro napredovali. Izdalo se je vsem tem 18.106 kosil (po 11 kr.) in 15.849 večerij (po 6 kr.), skupaj 33.955 obedov. V odboru tega tako blagoslovljeno delujočega društva so gospodji.: dr. E. Šavnik (načelnik), prof. A. Štritof (nač. namestnik), prof. dr. V. Korun (blagajnik), prof. dr. Perne (tajnik) in Vinko Majdič, Peter Mayr in Andrej Žumer (odborniki).

— **Oproščen** V Trstu živeči publicist Ivan Senizza je l. 1895. priobčil v beneškem listu „Adriatico“ članek o tržaških demonstracijah dne 19. septembra 1895 v katerem je našlo državno pravdnitvo hudodelstvo veleizdaje. Obravnava proti Senizzi se je vršila pred porotnim sodiščem v Inomostu. Senizza je bil oproščen in takoj izpuščen iz preiskovalnega zapora.

— **Iz ljubosumnosti.** V Rodohi nastavljeni delavec Fr. Cukale je imel dlje časa znanstvo z Marijo Černe iz Kota v črnomaljskem okraju. Ker si je dekle zbralo drugega ljubimca, jo je Cukale napadel z nožem in njo, kakor tudi njeno mater, precej močno poškodoval.

— **Istrski deželni zbor „Piccolo“** poroča, da je grof Thun nekemu laškemu poslancu rekel, da predloži vlada v prihodnjem zasedanju istrskega dež. zbora — ki se bo zopet vršil v Kopru — zakonski načrt glede določitve Pulja za sedež deželnega zbora.

— **Vedno lepše.** Ne dolgo temu smo ravno mi prvi pisali o ital. častnikih generalnega štaba, ki so se vozili po slovenski zemlji. Da nismo zagnali o tej priliki večega hrupa, temu je vzrok, ker se nam je od neke strani pravilo, da so se ti častniki morda peljali kam na naše velike vojaške vaje in ker — bodimo odkritosrčni — nismo mogli biti popolnoma uverjeni, o tem kar se nam je poročalo od sicer zanesljive

strani — nismo mogli verjeti, da smo tako daleč. Sedaj pa priznava rimska „Tribuna“ očitno, da je general Del Verme se svojimi oficirji vohunil po Trstu in okolici in po Krasu, da je obiskal tudi Ljubljano in Bled, ter da se je čez Pontebo vračal v Italijo. „Soča“ piše, da so ti vohuni bili tudi v Vipavski dolini, kjer so fotografirali več krajev ter narejali skice. Bili so najbrže tudi v Soški dolini, vsaj na Kobaridskem so radi vohunov pomnožili orožnike. Iz vsega se torej vidi, da se ljuba zaveznica pripravlja na odločilen korak, da zavzame toliko reklamirano „Regione Giulia“! Kaj pravi k temu Avstrija? Kaj pravijo naši odločilni krogi? Naj pravijo, kar hočejo, toliko smemo zagotoviti našim ljubim sosedom, da delajo račun brez krčmarja, ki je v tem slučaju združeni slovenski in hrvatski narod in pa še — kateri drugi.

— **Požar in vojaške vaje na Koroškem.** Pišejo nam: V petek ponoči se je pripetila v Smerčah pri Rožeku velika nesreča. Tja je bil dospel 47. pešpolk. Ob 11. ponoči je padla nekemu vojaku - godbeniku, ko je nesel slamo v skedenj, iz rok svetilka in kakor bi trenil je bil ves skedenj v plamenu. Vzlic napornemu gasenju vojaštva je upepelil požar 20 poslopij, cerkev in skoraj vse godbene instrumente, ki so bili spravljani v skednju, več tornister in pušk.

— **Sneg** je pobelil dné 12 t. m. vrhove naših gor in je vsled tega nastal nekoliko dnij precej občuten mraz. Po nekaterih krajih okolu Celovca je pobelil gore do vznožja. Isti čas je na Zgornjem Štajerskem in Zgornjem Avstrijskem močno deževalo. Po mnogih krajih, zlasti okrog Išla, Gmundena itd. so bile velike povodnji ter je bil promet na železnici več dnij ustavljen.

— **Potres.** Dne 18. t. m. se je primeril v Ljubljani precej močan potres, katerega so čutili tudi v raznih krajih v okolici in po Kranjskem sploh.

— **Karolina Svetla** velika češka pisateljica, je umrla v Pragi. Rojena je bila isto tam 24. svečana leta 1830. Vzgoja njena je bila do cela nemška, kajti njen ded je bil rodom Nemeec. V svoji mladosti je zategadelj govorila nemščino in francoščino boljše kakor češčino. Tudi njeni prvi spisi so bili nemški. Leta 1843. pa se je seznanila z gorečim rodoljubom Petrom Mužákom, rodom iz Svetle. Ta je uplival nanjo v najboljšem smislu ter jo pridobil za češko literaturo. Leta 1852. se je omožila z Mužákom ter napisala do leta 1897 celo vrsto romanov, novel, povestij, kritik, prologov, aforizmov, t. j. 120 literarnih del. Zadnja leta so jo bolele oči, zato ni smela več pisati. Karolina Svetla je bila prava narodna pisateljica, katere snovij in značaji so bili vzeti vedno iz srede češkega ljudstva. Po literarni smeri bi jo uvrščali med romantične idealiste. Narodna individualnost Čehov se zrcali iz vseh njenih del, zato pa so prevedeni njeni spisi na vse razne jezike. Pokop slavne pisateljice je bil zelo veličasten.

— **Skrivnosti elektrike.** Ruskemu inženjerju Steinu, ki ima že lepih uspehov na polju elektrotehnike (telefon brez žic je njegova iznajdba), se je baje posrečilo sestaviti stroj, s pomočjo katerega bodo — videli slepci. Neki angleški novinar je poskušal ta stroj na sebi; Stein mu je namreč zavezal oči tako trdno, da ni videl ničesar. Potem ga je zvezal s strojem, in glej, novinar je videl vse, kar se je godilo krog njega. Ko pa je inženjer pretrgal električni tok, je bil novinar zopet v popolni temi. Stroj, da je majhen ter ga bodo slepci lahko nosili s seboj; tudi ne bo predrag. Vsa stvar je seveda sedaj še ovita v skrivnost, a če se res uresniči, bi to bila iznajdba, katero bi trebalo prištevati najslavnejšim vseh dob. Sedaj se bavi Stein s tem, da podeli tudi nemim sluh. Če le vse to ni dobro izmišljena — raca!

— **Proces Dreyfuss.** Po preteku enega meseca, v kateri dobi se je obdrževalo 30 sej, je završen ta proces z obsodbo Dreyfussa na 10letni zapora. Po določbah § 76 bi moral biti obsojen na smrt, a ker je sodišče privolilo v olajšajoče okoliščine, mu je kazen odmerjena na 10letno ječo. Vladni zastopnik, o katerem je pravilo židovsko časopisje, da bode najbrže molčal, ako ne bode tudi obtožbe preklical, je jako ostro in črno opisal Dreyfussa in njega življenje ter zahteval od sodnikov naj se izrečejo za smrt, katero da je zaslužil, ker je hotel francosko državo z svojimi izdajskimi deli spraviti v vojno pogubo. Od braniteljev Dreyfussa je govoril samo odvetnik Demange jako obširno, med tem ko se je odvetnik Labori odpovedal besedi, meneč, da boljše opravi, ako ne dreza v vojaško čast francoskih častnikov in francoskega generalnega štaba. Obsodbo je sodišče izreklo z petimi proti dvema glasoma in sicer v tajni seji v posebni dvorani. Ob času, ko se je imela izreči obsodba, je bila dvorana natlačena občinstva, katero je bilo ob urodu vanjo preiskovano od policije, da ne bi kdo prinesel seboj nevarnega orožja. Častniki, priče so že par dni pred obsodbo zapustili sodnijsko dvorano in sicer na ukaz vojnega ministra, ki je zahteval, da častniki takoj konča izpraševanje prič, odidejo iz sodnijske dvorane. V nekem prostoru dvorane pa je bil postavljen številni oddelek vojaštva, katero je ob ustupu sodnega dvora izkazalo vojaško čast z orožjem. Predsednik sodišča je na to zaukazal, odpeljati zatočenca v stransko sobo in je potem prečital rzsodbo, kakor smo prej označili. Po prečitani obsodbi je predsednik naznanil, da ima obsojeni 24 ur časa da uložil priziv in je tudi rekel, da Dreyfussu bode prečital obsodbo vladni komisar, kateremu je izročil predsednik dotični spis in s tem se je končal ta silno dolgo trajajoči a tudi silovito razburjajoči proces, katerega so toliko želeli takozvani revizionisti, ki se pa zdaj kljubu prejšnjih obljub nezadovoljujejo z rzsodbo, ampak iščejo novih razburjenj med francoskim prebivalstvom in so v to svrhu že dali Dreyfussu podpisati prizivni akt. Židovstvo in njemu prijazno lažiliberalno novinstvo pa je zagnalo proti vojaškemu sodišču v Rennesu zdaj silen krik in sramotenje, nobenega poštevanja več ni za sodnike in ne za vladnega komisarja, tem manj pa za priče, posebno pa generale in častnike generalnega štaba. Na vsak način hočejo svojim pomilovanju vrednim čitateljem obesiti, da je Dreyfuss nedolžen in stvar dokazujejo tako, kakor da bi pomiloščenje Dreyfussa od strani predsednika republike bilo le tedaj mogoče, ako bi se s tem Dreyfuss zadovoljil, to se pravi, predsednik francoske republike bode moral prositi izdajalca Dreyfussa naj privoli v to, da ga pomilosti in tako reši zaslužene ječe. V istini je bil Dreyfuss brez tega oproščen.

Loterijske srečke

V Brnu dne 20. septembra t. l.: 25, 19, 87, 74, 86.

Na Dunaji dne 16. septembra t. l.: 81, 34, 13, 61, 7.

V Gradci dne 16. septembra t. l.: 45, 57, 21, 37, 36.

Tržne cene.

V Ljubljani dne 31. avgusta 1899. Pšenica 9 gld. 15 kr., rž 7 gld. — kr., ječmen 6 gld. 30 kr., oves 6 gld. 10 kr., ajda 8 gld. 30 kr., proso 9 gld. — kr., turšica 5 gld. 90 kr., leča 11 gld. — kr., grah 10 gld. — kr., fižol 10 gld. — kr. Vse cene veljajo za 100 kilog.)

J. Blasnikova tiskarna

v Ljubljani na Bregu št. 12

se priporoča sl. občinstvu v izvršitev vsih tiskarskih del, kot: knjige, brošure, okrožnice, naslove na pisma, pisma, kuverte, račune, vizitnice, cenike, jedilne liste, programe za veselice, naznanila (plakate), itd. itd.

Tudi izvršuje edina v Ljubljani litografska dela v eni ali večih barvah.

Vse po najnižji ceni okusno in hitro.

V zalogi ima mnogo knjig za mladino ter razne muzikalije.

Cenik se pošlje zastonj in poštnine prosto.

Razglas.

S privoljenjem c. kr. namestništva v Trstu otvorijo se v Cerknem štirje novi živinski semnji in sicer:

1. Sredpostni ponedeljek, ako je pa ta dan praznik, en dan kasneje.
2. Dne 23. aprila, ako je pa ta dan praznik, en dan pozneje.
3. Dne 14. septembra, ako je pa ta dan praznik, en dan kasneje.
4. Dne 4. novembra, ako je pa praznik, potem pa drugi dan.

Prvi semenj otvori se vže v tekočem letu dne 4. novembra.

Opozarja se živinorejce in živinske kupce na novo vpeljane živinske semnje.

Županstvo v Cerknem na Goriškem,

dne 14. septembra 1899. (1)

A. Kosmač, župan.

Ženitna ponudba.

Mladenič, ki ima 3.500 gld. gotovega denarja, želi se oženiti na primerno posestvo.

Deklè ali vdova, koja ima hišo primerno za kupčijo, imajo prednost.

Ponudbe sprejme:

A. KALIŠ (1)

posredovalni zavod v Ljubljani.